

Д/р
14070

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій

Кафедра соціальних теорій

Дипломна робота

бакалавра (СД)

на тему: «Социальная работа с военнослужащими и их семьями»

«Соціальна робота з військовослужбовцями та їх сім'ями»

«Social work with military personnel and their families»

Текст: р.с.

Виконала: студентка денної форми навчання
Напрямок підготовки **6.130102 Соціальна робота**
Рибакової Юлії Дмитрівни
Керівник к. політ. н., доц. Драшкович А.І.
Рецензент к.політ.н., стар. ДОП Приморського ВП
м. Одеси ГУНП в Одеській обл. майор поліції
Карагіоз Р.С.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 9 від 30.05.2017р.

Захищено на засіданні ЕК № 6
протокол № 9 від 26.06 2017 р.
Оцінка добре 1 с 175

Завідувач кафедри

Т.П. Хлівнюк
Хлівнюк Т.П.

Голова ЕК

О.С. Цокур
Цокур О.С.

Одеса – 2017

790188

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....	3
РАЗДЕЛ 1 ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЫ С СЕМЬЯМИ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ	6
1.1. Военнослужащие и их семьи как категория клиентов социальной работы	6
1.2. Характеристика основных современных проблем военнослужащих и их семей в Украине	25
Вывод к первому разделу.....	29
РАЗДЕЛ 2 СОЦИАЛЬНАЯ РАБОТА С ВОЕННОСЛУЖАЩИМИ И ЧЛЕНАМИ ИХ СЕМЕЙ	31
2.1. Исследование социальных проблем военнослужащих и их семей в Украине.....	31
2.2.Нормативно-правовое обеспечение социальной защиты военнослужащих и их семей	45
2.3.Анализ осуществления социальной поддержки и помощь военнослужащим.....	52
Вывод ко второму разделу.....	69
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	72
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.....	74

ВВЕДЕНИЕ

Одним из направлений работы социального работника является работа с военнослужащими. Несмотря на то, что представители данной профессии отличаются высокой статусной принадлежностью и не являются представителями социально незащищенных слоев населения, социальная работа с данной категорией и их семьями актуальна. Социально-экономические трудности обуславливают распад системы денежных выплат, материально-технического снабжения. Переоценка обществом прежней идеологии и нравственных ценностей порождает среди военнослужащих морально-психологические кризисы, обоснованные неуверенность в будущей стабильности существования. Проблемы семей военнослужащих определяются исходя из наличия возложенных на военных обязанностей по вооруженной защите государства, нередко в условиях, сопряженных с риском для жизни. Кризисы обусловлены и отсутствием выбора места жительства и строгой ограниченностью контактов в закрытой военной части, в условиях замкнутого пространства. Семьи военнослужащих вынуждены контактировать лишь с ограниченным количеством людей, без отсутствия уединения, что порождает напряженность и конфликтность.

Неразвитость института социальной работы применительно с семьями военнослужащих обуславливает возникновение их социальной незащищенности. В этой связи особенно актуальной становится роль социальных работников, способствующих реализации семьями военнослужащих своего семейного потенциала, на проведение мер по социальной защите семей и реализации психосоциальной поддержки.

Арсенал работы социального работника разнообразен: это и содействие в соблюдении прав семей военнослужащих, и реализация технологий социальной работы.

На современном этапе происходит кардинальная перестройка государственной социальной политики, обусловленной социальной

направленностью государственной деятельности и учетом потребностей человека как высших ценностей общества. Однако выявляется несоответствие между социально-правовыми аспектами политики, реализуемой в этом контексте, и реальной социальной помощью, организуемой семьям военнослужащих. В этом ракурсе актуальными остается рассмотрение проблем социально-правового обеспечения данной категории населения, их страхования, профессиональной ориентации, трудоустройства и т.д.

Возникает проблема поиска новых методов работы с членами семей военнослужащих для реального разрешения несоответствия между теоретической базой и практической реализацией социально-правового обеспечения данной категории. Соответственно необходимо раскрыть несоответствие между нормативно-правовыми гарантиями социальной защиты военнослужащих и их семей и реальной социальной поддержки со стороны государственных органов власти, и выявление причин несоответствия.

Множество социальных проблем, сопутствующих преобразованиям и в армии, затрагивают и семьи военнослужащих, дестабилизируя их жизненные функции. Соответственно снижается семейный потенциал, падает уровень психологического здоровья и воспитательных возможностей, что порождает развитие внутрисемейной эмоциональной неудовлетворенности.

Изменить это может профессиональная деятельность социальных работников, заключающаяся в создании системы мер помощи семьям военнослужащих для преобразования внутрисемейных проблем.

В настоящее время актуальными являются модели социально-психологической помощи, направленные на жизненно-событийных подходах выхода из кризисных ситуаций.

Объект работы- военнослужащие и их семьи в современном обществе

Предмет работы является содержание, совокупность принципов и методов социальной работы с военнослужащим и его семьей.

Цель исследования - выявить проблемы и основные аспекты социальной работы.

Задачи исследования:

1. Показать актуальность социальной работы с военнослужащими и членами их семей на современном этапе
2. Сформировать представление о военнослужащих и членах их семей как социальной группе и как объекте социальной работы
3. Выявить социальные проблемы военнослужащих и их семей
4. Выяснить сущность и содержание социальной работы с военнослужащими;
5. Изучить нормативно-правовое обеспечение социальной защиты военнослужащих и их семей
6. Проанализировать особенности осуществления социальной поддержки и помощи военнослужащим и их семьям

Методы исследования: в работе использовались методы анализа научной и методической литературы, анализ документов и материалов, анкетирование, методы статистической обработки информации.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Таким образом, делая вывод, следует отметить, что определенный вклад в улучшение положения военнослужащих и их семей могут внести социально-экономическая работа, организация самопомощи и взаимопомощи семей военнослужащих, развитие элементов малого производства, кооперативных форм труда.

Принимая военнослужащих и их семьи в качестве объекта и изучая их проблемы нужно учитывать в первую очередь специфику профессиональной деятельности, связанной с воинской службой, она содержит в себе определенные объективные факторы, которые негативно влияют на военнослужащих и выполнение ими определенных функций.

Это характерно для вооруженных сил любого современного общества, но особенности положения военнослужащих в Украине обуславливают особую сложность их социальной ситуации, и это не может не сказываться на их самочувствии и деятельности.

Организаторы социальной работы могут выполнять функции консультантов и менеджеров, посредников в контактах ассоциаций и объединений жен военнослужащих с органами социальной защиты населения, медицинскими учреждениями, другими органами и учреждениями.

Для смягчения напряженности в семьях военнослужащих, предотвращения конфликтов или кризисных ситуаций большое значение имеет развитие специальной системы семейного консультирования и семейной терапии.

В случаях проживания вдали от больших городов наличие такой службы будет единственной возможностью для семей военнослужащих получить профессиональную помощь в стабилизации семьи.

Культурно-досуговая деятельность в Вооруженных Силах, возможно, имеет гораздо большее значение, чем в других сферах жизнедеятельности.

Она предоставляет возможность не только рекреации, восстановления утраченных сил, но и сплочения коллектива, нарушения монотонности воинской службы, проявления свободы.

Социальный работник следит за регулярностью и равным доступом всех к культурно-досуговой деятельности, способствует более широкому приобщению к ней всех желающих, обеспечению соответствующим оборудованием и инвентарем.

Основными социальными проблемами являются:

- малообеспеченность;
- проблемы с образованием и воспитанием детей;
- проблемы со здоровьем самого военнослужащего и членов его семьи;
- проблемы с жильем;
- проблемы с работой и социальным положением жены военнослужащего.

Эффективность решения проблем социальной адаптации граждан, уволенных с военной службы, и членов их семей в большей степени зависит от их урегулированности нормами права.

Только на основе права в современных условиях возможно обеспечение прав и свобод военнослужащих, предоставление им положенных льгот и эффективная защита их прав и интересов от любых нарушений.

Социальная работа с военнослужащими – дело чрезвычайной важности, забота государства и общества в целом.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Абраимов Х. К. Воспитательная и социально-правовая работа в Вооруженных Силах Республики Казахстан [Текст]: история и современность : дис.канд. ист. наук / Х. К. Абраимов ; Нац. ун-т обороны ; науч. рук. С. Ш. Мухамеджанова. — Щучинск, 2009. — 147с.
2. Александров В. М. Військова служба як особливий вид державної служби в Україні [Текст] : автореф. дис.канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. М. Александров ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 20 с.
3. Андрощук О. Ю. Психологічні особливості соціалізації майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі професійної підготовки [Текст]: автореф. дис. канд. психол. наук : 19.00.09 / О. Ю. Андрощук ; Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького. — Хмельницький, 2010. — 20 с.
4. Антипьева Н. В. Социальное обеспечение военнослужащих : проблемы правового регулирования [Текст]: автореф. дис. доктора юридических наук : 12.00.05 : [место защиты : С. — Петерб. гос. ун-т] / Н. В. Антипьева. — Санкт-Петербург, 2010. — 45 с.
5. Астапов Ю. М. Невротичні розлади у військовослужбовців строкової служби збройних сил України і сучасні психотерапевтичні стратегії їх лікування (клініка, діагностика, принципи профілактики і терапії) [Текст]: автореф. дис.канд.мед. наук : 14.01.16 / Ю. М. Астапов ; Укр. НДІ соц. і суд. психіатрії та наркології. — К., 2012. — 20 с.
6. Астапов Ю. М. Невротичні розлади у військовослужбовців строкової служби збройних сил України і сучасні психотерапевтичні стратегії їх лікування (клініка, діагностика, принципи профілактики і терапії) [Текст]: автореф. дис. канд.мед. наук : 14.01.16 / Ю. М. Астапов ; Укр. НДІ соц. і суд. психіатрії та наркології. — К., 2002. — 20 с.
7. Афонін Е. А. Становлення Збройних Сил України : соціальні та соціально-психологічні проблеми [Текст] : автореф. дис. д-ра соціол. наук :

22.00.03 / Е. А. Афонін ; Харківський держ. ун-т. — Х., 2014. — 40с.

8. Васильев С. В. Обязательное государственное страхование в системе социальной защиты военнослужащих : дис.кандидата экономических наук [Текст]: 08.00.10 / С. В. Васильев ; Ярослав. военный фин. — экон. ин-т им. А. В. Хрулева. — Ярославль, 2004. — 186 с.

9. Гаврюшенко В. В. Психологічні особливості міжособистісної взаємодії офіцерів у проблемних ситуаціях : автореф. дис. ... канд. психол. наук [Текст]: 19.00.09 / В. В. Гаврюшенко ; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. — Хмельницький, 2011. — 20 с.

10. Гарин А. В. Содействие реализации социально-экономической политики обеспечения военнослужащих на региональном уровне : автореф. дис. кандидата экономических наук [Текст]: 08.00.05, 08.00.10 / А. В. Гарин ; Тамб. гос. ун-т им. Г. Р. Державина. — Тамбов, 2012. — 143 с.

11. Гичун В. С. Особливості сучасної системи психогігієни і психопрофілактики серед військовослужбовців строкової служби [Текст]:автореф. дис.канд. мед. наук : 14.01.16/В.С.Гичун; Харківський ін-т удосконалення лікарів. — Х., 2011. — 18 с.

12. Гичун В. С. Аутоагресивна поведінка у військовослужбовців внутрішніх військ МВС України (причини, механізми, профілактика) [Текст]: автореф. дис. д-ра мед. наук : 14.01.16 / В. С. Гичун ; Державна. установа «Інститут неврології, психіатрії та наркології АМН України». — Х., 2013. —35 с.

13. Голик М. М. Формування вищої військової освіти в Україні (1992–1998 рр.) [Текст] : автореф. дис.канд. іст. наук : 20.02.22 / ; М. М. Голик ; Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т гуманіт. освіти. — Л., 2012. — 18 с.

14. Гончаренко Л. О. Професіоналізація військової діяльності в сучасному суспільстві (соціально-філософський аналіз) [Текст]: автореф. дис. канд. філос. наук : 09.00.03 / Л. О. Гончаренко ; Харківський військовий ун-т. — Х., 1998. — 17 с.

15. Гудков С. О. Філософський аналіз наукового передбачення у військовій сфері [Текст]: автореф. дис. канд. філос. наук : 09.00.09 / С. О.

Гудков ; Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. — К., 2002. — 20 с.

16. Донченко В. А. Дополнительные финансовые источники в системе ресурсного обеспечения Вооруженных Сил [Текст] : автореф. дис. кандидата экономических наук : 08.00.10 / В. А. Донченко ; Воен. фин. — экон. ун-т. — Ярославль, 2015. — 24 с.

17. Дорошенко М. М. Індивідуально-психологічні особливості військовослужбовців з граничними нервово-психічними розладами [Текст]: автореф. дис.канд. психол. наук : 20.02.02 / М. М. Дорошенко ; Військ. гуманіт. ін-т Нац. акад. оборони України. — К. : Товариство «Знання» України, 2014. — 19 с.

18. Драпкин В. Б. Политизация общества и ее влияние на вооруженные силы в современных условиях [Текст] : автореф. дис.кандидата философ. наук : 09.00.10 / В. Б. Драпкин ; Академия Вооруженных Сил. — Москва, 1992. — 23 с.

19. Дрибноход С. Л. Анализ эффективности и совершенствование системы подготовки офицеров на факультете военного обучения гражданского вуза на основе интеграции высшей военной и гражданской школ [Текст]:автореф.дис.кандидата педагогических наук : 13.00.08 / С. Л. Дрибноход ; Рос. гос. пед. ун-т им. А. И. Герцена. — Санкт-Петербург, 2002. — 22 с.

20. Дубровіна О. О. Забезпечення економічної безпеки України у сфері оборони [Текст]: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.02.03 / О. О. Дубровіна ; НАН України, Ін-т економ. прогнозування. — К., 2004.-19 с.

21. Дударев В. В. Психологические условия эффективного овладения офицером управленческой деятельностью [Текст]: автореф. дис. кандидата психологических наук : 19.00.05 / В. В. Дударев ; Акад. Вооружен. Сил. — Москва, 1992.-21 с.

22. Дунаєва Л.М. Методичні рекомендації до написання дипломних робіт ОКР «бакалавр» для студентів галузі знань 1301 «Соціальне забезпечення» напряму підготовки 6.130102 «Соціальна робота» Інституту інноваційної та післядипломної освіти Одеського національного університету

імені І. І. Мечникова/ Л.М.Дунаєва, У.В. Варнава, М.І. Брагар, Т.П. Хлівнюк.
- Одеса: Вид-во «ВМВ»2016. - 37с.

23. Дунець Л. М. Психологічні умови формування професійної мотивації слухачів вищого військового навчального закладу [Текст]: автореф. дис.канд. психол. наук : 20.02.02 / Л. М. Дунець ; Нац. акад. прикордон. військ України ім. Б. Хмельницького. -Хмельницький, 2010. -18 с.

24. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу»от 25.03. 1992 № 2232-ХІІ) [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-15>.

25. Закон України «Про військову службу правопорядку в Збройних Силах України» [Електронний ресурс]-Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>

26. Закон України «Про затвердження Порядку забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями» [Електронний ресурс]-Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1081-2006>

27. Закон України «Про Збройні Сили України» [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1934-123>

28. Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з Військової служби та деяк других осіб» [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1746-15>.

29. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/975-15>

30. Закон України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» [Електронний ресурс] Режим доступа : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/766-14>

31. Закон України «Про затвердження Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України» [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0438-09>

32. Закон України «Про затвердження Інструкції про організацію забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей житловими приміщеннями» [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0024-12>

33. Закон України «Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам» [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0638-08>

34. Закон України «Про оборону України» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>

35. Закон України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» [Електронний ресурс]- Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/12>

36. Закон України «Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України» [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008>

37. Закон України «Про розмір та порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил за піднайом (найом) ними жилих приміщень» [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/450-2013>

38. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [Електронний рескурс]-Режим доступу: <http://rada.gov.ua/pls/zweb2/3511-61856>

39. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>

40. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>

41. Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з

прав людини» [Электронный ресурс] -Режим доступа:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр>

42. Информационное законодательство Украины: Приказ Министерства обороны Украины 27.05.2014 № 337 [Текст] / В.О.Горобцов [и др]; под ред. Ю.С.Шемшученка. М.: ООО Изд. «Юридическая мысль», 2006. -232с.

43. Липского И.А. Особенности социального статуса военнослужащих [Текст]: учебное пособие / И.А. Липского.-Изд.-6-е, стереотипно.-С.: Академизд, 2014.-356с.

44. Маркелов В. А. Уклонение от военной службы : понятие, виды, предупреждение : автореф. дис. кандидата юридических наук : 12.00.08 / В. А. Маркелов ; Саратов. юрид. ин-т МВД РФ. — Саратов, 2005. — 164 с.

45. Маркович І. Ф. Медико-соціальна характеристика стану здоров'я та наукове обґрунтування сучасної і прогностичної потреби військовослужбовців в амбулаторно-поліклінічній допомозі : автореф. дис. канд. мед. наук : 14.02.03 / І. Ф. Маркович ; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. — К., 2006. — 19 с.

46. Матвейчук Л.В. Педагогика [Текст]: учеб/ Л.В.Матвейчук, В.С.Торохтий.-К.: Знання,2012.-53с.

47. Матвейчук Л.В. Педагогика [Текст]: Учебное пособие/ Л.В.Матвейчук.-Изд.-7-е, научное.-К.: Академиздат.,2010-678с.

48. Медведев А. В. Организационно-институциональное развитие системы обеспечения денежным довольствием военнослужащих украинской армии в современных условиях : автореф. дис. кандидата экономических наук : 20.01.07 : [место защиты : Воен. ун-т] / А. В. Медведев. — Москва, 2012. — 27 с.

49. Мельник А. Р. Воспитание здорового образа жизни военнослужащих воинской части : автореф. дис. кандидата педагогических наук : 13.00.01 : [место защиты : Воен. ун-т МО РФ] / А. Р. Мельник. — Москва, 2013. — 21 с.

50. Мигачев Ю. И. Конституционные права военнослужащих

(сравнительное исследование законодательства РФ, США, Франции и ФРГ) : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук : 20.02.03 / Ю. И. Мигачев ; Воен. Акад. экономики, финансов и права. — М., 2010. — 24 с.

51. Мирошник О. Н. Вооруженные силы ООН в поддержании мира и международной безопасности (1945–1991 гг.) : автореф. дис. ... кандидата исторических наук : 07.00.03 / О. Н. Мирошник. — Москва, 2013 — 23 с.

52. Мищенко С. А. Социально-педагогические основы предупреждения конфликтов в коллективе офицеров : автореф. дис. кандидата педагогических наук : 13.00.01 / С. А. Мищенко. — Москва, 1994. — 26 с.

53. Мозговий В. І. Особистісний симптомокомплекс стресостійкості/ стресовразливості у військовослужбовців служби правопорядку : автореф. дис. канд. психол. наук : 19.00.09 / В. І. Мозговий ; Харк. ун-т повітр. сил ім. І. Кожедуба. — Х., 2011. — 21 с.

54. Музяков С. И. Ценностные основания воинской деятельности : социально-философский анализ : автореф. дис. доктора философских наук : 09.00.11 : [место защиты : Воен. ун-т] / С. И. Музяков. — Москва, 2010. — 337 с.

55. Невмержицький В. М. Психологічні детермінанти адаптації військовослужбовців строкової служби до особливих умов діяльності : автореф. дис. канд. психол. наук : 19.00.07 / В. М. Невмержицький ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. — К., 2002. — 19 с.

56. Николаева Г. А. Формирование культуры межнационального общения военнослужащих по призыву : дис. кандидата педагогических наук : 13.00.01 : [место защиты : Волгогр. гос. пед. ун-т] / Г. А. Николаева. — Волгоград, 2010. — 199 с.

57. Новиков С. С. Деятельность миротворческих миссий ООН, ОБСЕ и Украины в разрешении конфликтов на территории бывшей Югославии : автореф. дис. доктора исторических наук : 07.00.03 : [место защиты : Алексеев. гос. ун-т] / С. С. Новиков. — Алексеев, 2011. — 472 с.

58. Новиков С. И. Деятельность миротворческих миссий ООН, ОБСЕ и Украины в разрешении конфликтов на территории бывшей Югославии :

автореф. дис.доктора исторических наук : 07.00.03 : [место защиты : Владимир . гос. ун-т] / С. И. Новиков. — Владимир, 2011. — 472 с.

59. Синельник М. В. Социально-педагогическая адаптация женщин-курсантов в военном вузе : дис кандидата педагогических наук : 13.00.08 : [место защиты : Воен. ун-т] / М.В. Синельник. — Москва, 2011. — 215 с.

60. Скороходовой И.Г. Педагогика [Текст]: Учебное пособие/ И.Г.Скороходовой.-Изд.-2-е, исслед.-К.:Академиздат.,2013-120с.

61. Холостова Е.И. Социальная работа теория и практика [Текст]: Учеб. пособие / проф. Е.И .Холостова, , проф. Л.Н.Сорвина. – М.: ИНФРА – М, 2014. – 427 с.

62. Ярмошук О. О. Професійно-прикладна фізична підготовка жінок-військовослужбовців[Текст]: автореф. дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / О. О. Ярмошук ; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне, 2014. — 20 с.